

Samenvatting

Het college van burgemeester en wethouders van Maastricht heeft de Nota Cameratoezicht 2017 vastgesteld. In deze nota zijn de meest recente landelijke richtlijnen rondom privacy opgenomen en staat opnieuw vastgelegd hoe de gemeente Maastricht om wil gaan met het cameratoezicht voor de handhaving van de openbare orde.

Daarnaast heeft het college besloten om aan de gemeenteraad een voorstel tot wijziging van de APV voor te leggen in verband met de wijziging van de Gemeentewet die mobiel cameratoezicht mogelijk maakt. Met mobiel cameratoezicht kan sneller worden ingespeeld op zich verplaatsende criminaliteit en overlast.

Beslispunten

1. Vaststellen van Nota Cameratoezicht 2017;
2. instemmen met bijgevoegd raadsvoorstel tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Maastricht 2006 en voor te stellen dit raadsvoorstel te behandelen in de stadsronde van 18 april 2017.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 6 april 2017:

Conform.

1. Aanleiding

In december 1999 heeft de gemeenteraad van Maastricht ingestemd met het project Cameratoezicht. Dit project maakt deel uit van de totaalaanpak van de veiligheid van de Maastrichtse binnenstad. In het destijds geformuleerde deelprogramma Geweld en Horeca werden maatregelen geformuleerd die moesten leiden tot een vermindering van het aantal inbraken, overlastmeldingen en gewelddelicten en daarmee tot een vergroting van het veiligheidsgevoel.

In 2009 is vast cameratoezicht opgenomen in de APV. Daarnaast heeft de burgemeester toen de Nota Cameratoezicht 2009 vastgesteld waarin cameragebieden zijn vastgelegd en de richtlijnen met betrekking tot het cameratoezicht.

Er is veel veranderd op het gebied van openbare orde en veiligheid; er zijn meer camera's bijgekomen, de problematiek is veranderd en verschoven, wetgeving is aangepast en richtlijnen aangevuld. Om opnieuw vast te leggen op welke manier de gemeente Maastricht om wil gaan met cameratoezicht is de als bijlage bijgevoegde Nota Cameratoezicht 2017 opgesteld.

In deze nota wordt ook ingegaan op de belangrijke wijziging in de Gemeentewet die het mogelijk maakt om naast vast cameratoezicht, ook te werken met mobiel cameratoezicht. Om deze wetswijziging lokaal te kunnen invoeren en daarmee mobiel cameratoezicht in de praktijk te kunnen toepassen dient echter de Algemene Plaatselijke Verordening Maastricht 2006 (APV) te worden gewijzigd.

2. Context

Sinds 2009 is er veel veranderd op het gebied van openbare orde en veiligheid (o.a. gewijzigde problematiek, aangepaste wetgeving en richtlijnen) en cameratoezicht is inmiddels een niet meer weg te denken instrument geworden in de handhaving van de openbare orde.

Cameratoezicht is een middel dat bijdraagt aan het veiligheidsgevoel van de inwoners en bezoekers van onze stad en helpt bij het daadwerkelijk voorkomen en oplossen van criminaliteit.

Cameratoezicht draagt dan ook bij aan de doelstellingen die staan genoemd in het Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2015-2018, "Een veilige stad, een veilig gevoel".

Een van de belangrijkste wijzigingen die zich in de regelgeving rondom cameratoezicht heeft voorgedaan is de wijziging van artikel 151c van de Gemeentewet per 1 juli 2016. Door deze wijziging is niet langer alleen toezicht met vaste camera's mogelijk, maar ook met mobiele camera's (voor het verschil tussen vast en mobiel cameratoezicht zie onderstaande tabel).

De reden daarvoor ligt met name in het feit dat vaste camera's in de praktijk goed werken voor vormen van criminaliteit die in een bepaald gebied plaatsvinden gekoppeld aan de functies in dat gebied (bijvoorbeeld (drugs)overlast in uitgaansgebieden en bij evenementen) maar dat vast cameratoezicht niet zo goed werkt voor criminaliteit, hinder en vandalisme die zich snel en gemakkelijk verplaatst. Door de invoering van mobiel cameratoezicht kan nu ook cameratoezicht buiten het vaste gebied snel en adequaat ingezet worden.

Om deze wetswijziging lokaal te kunnen invoeren en mobiel cameratoezicht in Maastricht mogelijk te maken dient artikel 2.10.1 van de APV gewijzigd te worden. De gemeenteraad is daarvoor bevoegd.

Verschil vast en mobiel cameratoezicht	
Vast cameratoezicht vindt plaats door middel van op een vaste plek gemonteerde camera's.	Mobiel cameratoezicht vindt plaats door middel van verplaatsbare camera's die tijdelijk op een bepaalde locatie kunnen worden geplaatst. Mobiel cameratoezicht is géén cameratoezicht door middel van drones, bodycams etc.

3. Gewenste situatie

Nota Cameratoezicht 2017

In de Nota Cameratoezicht 2017 wordt in grote lijnen beschreven op welke manier de gemeente Maastricht om wil gaan met cameratoezicht. De wijzigingen ten opzichte van de Nota Cameratoezicht uit 2009 zijn met name gelegen in het feit dat de landelijk geldende richtlijnen rondom privacy in 2016 zijn gewijzigd en dat in datzelfde jaar de Gemeentewet zodanig is gewijzigd dat mobiel cameratoezicht mogelijk is nadat gemeenten die wijziging in hun lokale regelgeving hebben vertaald.

Aan de feitelijke uitvoering van het cameratoezicht wijzigt voornamelijk maar één aspect. Het gebied rondom de Geusselt zal, naast de al bestaande cameragebieden, worden aangewezen als gebied waarin vast cameratoezicht wordt toegepast. In de huidige situatie was het voor de burgemeester niet mogelijk om het gebied rondom de Geusselt op te nemen omdat het niet lag in het aangewezen cameragebied van de Nota cameratoezicht 2009. In de nieuwe situatie zal dat wel mogelijk zijn. Voor het overige worden voornamelijk geen uitbreidingen van het cameragebied voorzien.

Uiteraard zal het door de mogelijkheid van mobiel cameratoezicht in de toekomst wel makkelijker worden om maatwerk toe te passen in cameratoezicht rondom zich verplaatsende overlast of rondom grote evenementen.

Voorstel voor wijziging van de APV rondom cameratoezicht

Op dit moment is in Maastricht alleen cameratoezicht mogelijk met vaste camera's op vooraf bekendgemaakte plekken. Ze worden gebruikt voor statisch en langdurig toezicht op plekken met een verhoogde kans op verstoringen van de openbare orde, zoals winkelstraten en uitgaansgebieden. Vast cameratoezicht is nuttig, maar niet snel inzetbaar voor bestrijding van (zich verplaatsende) overlast, hinderlijk gedrag en vandalisme in gebieden buiten het vaste cameragebied.

Door de wijziging van artikel 151c van de Gemeentewet mogen gemeenten zelf bepalen welke vorm van cameratoezicht – al dan niet op vaste plaatsen – wenselijk is. Op die manier is maatwerk mogelijk en kan de veiligheid in de publieke ruimte verbeteren. Mobiel cameratoezicht levert ook tijds winst op omdat niet meer voor elke verplaatsing een aparte procedure hoeft te worden gevolgd. Deze wetswijziging dient in de lokale regelgeving te worden vertaald. Daarom dient de APV te worden gewijzigd.

De burgemeester wijst in de toekomst – indien de gemeenteraad instemt met dit voorstel – een gebied aan waarbinnen voor een bepaalde periode de camera's worden geplaatst of verplaatst. Dat gebied mag niet groter zijn dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde. Borden moeten het publiek informeren over het toezicht met camera's. De burgemeester trekt de gebiedsaanwijzing in als het cameratoezicht niet meer nodig is.

Met een vergelijkbare vorm van cameratoezicht is in de afgelopen jaren – met goede resultaten – ervaring opgedaan bij bv. het Friezenplein, het Burgemeesterplein in Wittevrouwenveld en rondom het MVV-stadion. Deze vorm van cameratoezicht werd toen ingezet op basis van de Politiewet, maar zal in de toekomst op basis van de APV dienen te worden geregeld.

Ook kan mobiel cameratoezicht ingezet worden bij grote evenementen, zeker nu de gemeenteraad heeft gekozen voor een grotere spreiding van evenementen waardoor er meer evenementen buiten het nu aangewezen cameragebied plaats zullen vinden.

Cameratoezicht en privacy

Cameratoezicht is een goed hulpmiddel bij het handhaven van de openbare orde. Tegelijkertijd maakt het voeren van cameratoezicht ook een inbreuk op het recht van privacy van mensen.

Het is heel belangrijk om deze inbreuk op de privacy van mensen zo klein mogelijk te laten zijn. Daarom zijn er regels vastgesteld rondom hoe om te gaan met de persoonlijke gegevens van mensen. Op die manier wordt gewaarborgd dat er zorgvuldig met de door cameratoezicht verkregen informatie wordt omgegaan.

Zo heeft de Autoriteit Persoonsgegevens op 28 januari 2016 een beleidsregel vastgesteld waarin richtlijnen worden genoemd die bij de privacyafweging rondom cameratoezicht moeten worden meegenomen (Cameratoezicht: Beleidsregels voor de toepassing van bepalingen uit de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet politiegegevens).

Uiteraard worden deze richtlijnen gevolgd bij de aanwijzing van een gebied waarbinnen vast/mobiel cameratoezicht wordt toegepast. Deze eisen zijn:

1. De eis van subsidiariteit
2. De eis van proportionaliteit
3. informatie over cameratoezicht
4. bewaren van camerabeelden.

Daarnaast dienen daarbij de volgende aandachtspunten in acht te worden genomen:

1. Stel vast wie de verantwoordelijke zal zijn voor het verwerken van persoonsgegevens door middel van een camera.
2. Bepaal de doeleinden van de inzet van een camera.
3. Stel vast op welke grondslag een camera zal worden ingezet.
4. Stel vast dat de inzet van een cameratoezicht noodzakelijk is.
5. Bepaal welk soort camera of softwaretechniek in het concrete geval gerechtvaardigd is om in te zetten.
6. Bepaal wat er met de camerabeelden zal worden gedaan.
7. Zorg ervoor dat de camerabeelden adequaat zullen worden beveiligd.
8. Bepaal of, en zo ja, op welke wijze, de betrokkenen moeten worden geïnformeerd over de inzet van cameratoezicht.
9. Houd er rekening mee dat de betrokkenen hun rechten, zoals het recht op inzage of correctie, kunnen uitoefenen.

Deze richtlijnen staan meer uitgebreid beschreven in de Nota Cameratoezicht 2017.

Juridisch

De juridische grondslag voor cameratoezicht is te vinden in artikel 151c van de Gemeentewet. Daarin wordt bepaald dat de gemeenteraad bij verordening de burgemeester de bevoegdheid kan verlenen om, indien dat in het belang van de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is, te besluiten om voor een bepaalde duur camera's in te zetten ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats als bedoeld in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties en andere bij verordening aan te wijzen plaatsen die voor een ieder toegankelijk zijn.

Op dit moment luidt de tekst van artikel 2.10.1, lid 1 van de Algemene Plaatselijke Verordening Maastricht 2006 (APV) als volgt:

“De burgemeester van Maastricht kan overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet besluiten tot plaatsing van vaste camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats binnen de in de Nota Cameratoezicht aangewezen gebieden.”

De nieuwe tekst van artikel 2.10.1, lid 1 komt te luiden:

“De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet te besluiten tot plaatsing van camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats.”

Dit is gelijk aan de landelijke modelverordening die door de VNG is uitgegeven.

Het woord 'vaste' komt te vervallen waardoor ook mobiel cameratoezicht mogelijk wordt.

Daarnaast komt de toevoeging van 'de in de Nota Cameratoezicht aangewezen gebieden' in het oude artikel te vervallen aangezien dat op de eerste plaats niet (meer) in lijn loopt met de modelverordening, maar daarnaast niet strookt met de intentie om – wanneer daartoe aanleiding bestaat – mobiel cameratoezicht snel in te kunnen zetten in de hele gemeente.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

5. Effect op de openbare ruimte

Het publiek dient op basis van privacyregelgeving op de hoogte te worden gesteld van het feit dat ze zich bevinden in een gebied waar cameratoezicht wordt toegepast door middel van borden.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Voor cameratoezicht is een exploitatiebudget voorhanden van € 125.000,- (excl. BTW) per jaar.

Daarnaast is in de reserve productiemiddelen het volgende opgenomen:

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
150.000,-	80.000,-	80.000,-	80.000,-	80.000,-	80.000,-	80.000,-

* Alle bedragen zijn excl. BTW. omdat het cameratoezicht ten behoeve van de handhaving van de openbare orde binnen het grondgebied van de gemeente Maastricht betreft.

Alles wordt binnen dit bestaande budget uitgevoerd.

Ten behoeve van het onderhoud en vervanging van de camera's loopt op dit moment een openbare aanbestedingsprocedure.

9. Aanbestedingen

Ten behoeve van het onderhoud en vervanging van de (analoge) camera's loopt op dit moment een aanbestedingsprocedure.

Voor het maken van een programma van eisen is een eenvoudige onderhandse aanbesteding afgerond. Vanaf nu tot half mei wordt aan dit programma gewerkt. Dit moet leiden tot het uitschrijven van een Europese aanbesteding voor het onderhoud en vervanging van het totale systeem.

De procedure van de Europese aanbesteding wordt samen opgepakt met de gemeente Heerlen omdat deze gemeente op korte termijn eenzelfde proces in gaat. Dit betreft dan het vaste cameratoezicht. Momenteel bereidt de gemeente Heerlen een openbare aanbesteding voor mobiel cameratoezicht. Hierin zal de gemeente Maastricht participeren. Voordeel is dat zowel voor het traject in Heerlen als Maastricht dezelfde externe partij het programma van eisen schrijft.

De planning is om de Europese aanbesteding eind mei/begin juni 2017 op de markt te zetten.

De gemeente Heerlen is de enige gemeente in Zuid-Limburg die op dit moment een vergelijkbaar traject doorloopt als in Maastricht. De Gemeente Sittard-Geleen heeft een vergelijkbare aanbesteding twee jaar geleden doorlopen. Vandaar dat nu alleen de samenwerking met de gemeente Heerlen is gezocht.

10. Participatie tot heden

Dit voorstel is besproken met de Politie , Eenheid Limburg, Basisteam Maastricht.

11. Voorstel

1. Vaststellen van Nota Cameratoezicht 2017;
2. instemmen met bijgevoegd raadsvoorstel tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Maastricht 2006 en voor te stellen dit raadsvoorstel te behandelen in de stadsronde van 18 april 2017.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Indien uw college de Nota Cameratoezicht 2017 vaststelt, wordt dit besluit bekendgemaakt

Vervolgens zal het raadsvoorstel tot wijziging van de APV aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Indien de gemeenteraad instemt met de wijziging van de APV, wordt dit besluit bekendgemaakt.

Daarna treedt het in werking.

Nadat de APV is gewijzigd kan de burgemeester gebieden aanwijzen waar vast dan wel mobiel cameratoezicht wordt ingezet ter handhaving van de openbare orde.

De gemeenteraad zal eenmaal per twee jaar een overzicht krijgen toegezonden in welke gevallen gebruik is gemaakt van de bevoegdheid tot het aanwijzen van gebieden voor het inzetten van vast en mobiel cameratoezicht.